

Umeå Energi Elnät AB
Box 224
901 05 UMEÅ

Omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och fastställer intäktsramen för Umeå Energi Elnät AB, 556086-8225, avseende redovisningsenheten REL00584 för perioden 2012–2015 till

407 337 tkr för år 2012,

419 314 tkr för år 2013,

420 138 tkr för år 2014 och

425 459 tkr för år 2015 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Bakgrund

Umeå Energi Elnät AB (företaget) ansökte inför tillsynsperioden 2012–2015 om att intäktsramen skulle fastställas till 1 494 065 tkr för redovisningsenheten REL00584. Ei fastställde intäktsramen till 1 104 848 tkr i 2010 års prisnivå, dnr 2011-101526. Företaget överklagade inte beslutet som därmed har vunnit laga kraft.

Ett flertal andra elnätsföretag överklagade dock sina beslut om intäktsramar. Enligt Förvaltningsrätten i Linköpings avgöranden ska intäktsramen i målen beräknas med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetod och beräkningen av rimlig avkastning ska ske med en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent, se exempelvis mål nr 7991-11 och 8015-11. Vidare fastslog förvaltningsrätten i mål nr 8031-11 att förvärvande företag kan ha rätt till kompensation för arbets- och materialomkostnader genom ett tillägg till företagets historiska löpande påverkbara kostnader.

Enligt förvaltningsrättens domar kan intäktsramen inte bli högre än det av respektive företag ansökta beloppet. Ei överklagade domarna till Kammarrätten i Jönköping.

Kammarrätten meddelade den 10 november 2014 dom i tre så kallade pilotmål angående principer för fastställande av elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015 (mål nr 61-14, 101-14 och 129-14). Kammarrätten avslog överklagandena vilket innebar att förvaltningsrättens avgöranden fastställdes. Ei överklagade kammarrättens domar till Högsta förvaltningsdomstolen som genom beslut den 23 mars 2015 inte meddelade prövningstillstånd.

1.2 Ansökan om omprövning

1.2.1 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

Företaget har den 27 februari 2015 samt den 3 juni 2015 ansökt om omprövning av beslutet om intäktsram med hänvisning till att en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram och grunden för ändringen är tillämplig även för företaget enligt 5 kap. 15 § ellagen (1997:857). Företaget har hänvisat till Kammarrätten i Jönköpings avgörande i mål nr 129-14 och 101-14 och vill att intäktsramen utöver full schablonmetod också ska fastställas med en kalkylränta om 6,5 procent och att företaget ska ha rätt till ersättning för arbets- och materialomkostnader eftersom företaget har förvärvat anläggningar under perioden 2006–2009.

Företaget har till stöd för sin begäran om ersättning för arbets- och materialomkostnader bland annat bifogat ett intyg från en av företagets största leverantörer för att styrka att företaget har haft sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena under perioden 2006–2009. Företaget har vidare bifogat revisorsintyg för att visa att företaget inte har redovisat de aktuella kostnaderna som löpande påverkbara kostnader under perioden.

Företaget har vid beräkningen utgått från företagets investeringsutgifter för pågående byggnationer av anläggningar och inköp av eldistributionsanläggningar under åren 2006–2009 såsom de redovisats i årsrapporterna. Den del pågående byggnationer som driftsatts under perioden har inte medräknats. Företaget har utgått från att samtliga pågående arbeten under åren 2006-2009 avser byggande av eldistributionsanläggningar som ligger till grund för beräkningen av tillägget för arbets- och materialomkostnaderna. Företaget har vidare uppskattat andelen normvärderade anläggningar upp till och med 24 kV för åren 2006–2009 utifrån rapporterad andel normvärde lokalnät i kapitalbasen för tillsynsperioden 2016–2019.

Vid beräkningen av tillägget har företaget utgått från ett tillägg på 8 procent beräknat på totala inköp av pågående nyanläggningar och eldistributionsanläggningar under åren 2006–2009 såsom de redovisats i årsrapporterna fördelat på entreprenader, eget arbete och eget material. Detta tillägg har företaget sedan reducerat med beräknat tillägg för eget material och de arbeten som utförts i egen regi. Reduktionen har beräknats utifrån en procentsats som ligger mellan 8,79 och 9,68 procent. Företaget vill ha kompensation

genom ett tillägg på totalt 5 728 tkr i löpande priser till de historiska påverkbara kostnaderna för åren 2006–2009 beräknat utifrån uppgifter i nedanstående tabell.

Tabell 1 Företagets beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader i tkr

	2006	2007	2008	2009	Summa
Inköp av eldistributionsanläggningar	52 215	68 941	90 370	80 610	292 136
Inköp av pågående nyanläggningar	3 173	6 566	14 288	44 346	
Intrång	-131	-213	-713	-704	
Summa anläggningar	55 257	75 294	103 945	124 252	358 748
Andel som avser normvärde och anläggningar upp tom. 24 kV	80,0 %	97,1 %	68,1 %	97,2 %	
Anläggningar reducerade för normvärde och 24 kV	44 206	73 110	70 787	120 773	308 876
Varav eget material och eget arbete av inköp	30 944	42 404	36 101	94 087	
8 % av anläggningar (för år 2006: 44 206 x 8 %)	3 536	5 849	5 663	9 662	
Genomsnittlig procentsats för reduktion för eget arbete och eget material	8,79 %	8,99 %	9,26 %	9,68 %	
Genomsnittlig procentsats x eget material och eget arbete (för år 2006: 30 944 x 8,79 %)	2 720	3 810	3 342	9 108	
Beräknat tillägg i respektive års prisnivå = 8 % av anläggningar reducerat för eget material och eget arbete (för år 2006: 3 536 - 2 720)	816	2 039	2 320	553	5 728
Företagets beräknade tillägg i % (för år 2006: 816/44 206)	1,85 %	2,79 %	3,28 %	0,46 %	

1.2.2 Omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen

Företaget har den 1 april 2016 ansökt om omprövning av beslutet om intäktsram enligt 5 kap. 12 § ellagen. Företaget vill att intäktsramen ska öka och att ökningen ska omfatta full schablonmetod, en kalkylränta om 6,5 procent, tillägg för material- och arbetsomkostnader tillsammans med de justeringar som följer av inlämnade uppgifter.

Företaget har även begärt att uppgifterna i kapitalbasen ska korrigeras eftersom de tidigare inrapporterade uppgifterna enligt företaget är fel. Företaget har till grund för sin begäran lämnat in nya uppgifter om anläggningarna som ingår i kapitalbasen.

Företaget har också begärt att de historiska löpande påverkbara kostnaderna ska öka. Till stöd för detta anför företaget att intrångsersättning för företagets verksamhet redovisas som en investering i företagets bokföring och i årsrapporten. Därför anser företaget att de historiska löpande påverkbara kostnaderna för 2006-2009 ska öka med beloppen enligt tabell 2.

Tabell 2 Företagets yrkade ökning av historiska löpande påverkbara kostnader

År	Belopp (tkr)
2006	130
2007	213
2008	713
2009	704
Summa	1 760

1.3 Redovisning av uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har även lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under perioden 2012–2015 och beräkna en kvalitetsjustering utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Intäktsramen är de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 kap. 5 a § och 5 kap. 4 §).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten är kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (5 kap. 6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ei ska bara beakta de avbrott som inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Ei:s bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Ei ska handlägga ansökan skyndsamt (5 kap. 12 §).

Ei ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa. Om det inte finns särskilda hinder, ska Ei meddela sitt beslut senast tio månader efter tillsynsperiodens slut (5 kap. 13 §).

Vid omprövning enligt 12 eller 13 §§ ska Ei kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande (5 kap. 14 §).

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Ei, om den senare nätkoncessionshavaren begär det, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Ei inom tre månader efter det att domstolens avgörande har vunnit laga kraft (5 kap. 15 §).

2.2 Intäktsramsförordningen

I förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (5 §) och värdering av anläggningstillgångar (6–8 §§). Vidare finns bestämmelser om hur kapitalbasen ska beräknas vid förändring i prisläget (9 §) och vilka uppgifter nätkoncessionshavaren löpande ska dokumentera om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen (15 §).

2.3 Rapporteringsföreskriften

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften) finns kompletterande bestämmelser. Nätkoncessionshavaren ska senast den 31 mars året efter tillsynsperiodens slut redovisa det faktiska utfallet per kalenderår under tillsynsperioden avseende de uppgifter som har redovisats enligt 5 kap. samt de samlade intäkterna i nätverksamheten (7 kap. 1 §). Vidare anges hur redovisning av tillgångar i kapitalbasen, kostnader i nätverksamheten och intäkter i verksamheten ska ske (7 kap. 2–5 §§).

2.4 Kvalitetsregleringsföreskriften

Vid omprövning av den aktuella intäktsramen ska Ei tillämpa Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens

sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften).

I föreskriften anges bland annat att kvaliteten i en redovisningsenhets sätt att bedriva nätverksamhet beräknas som en kvalitetskostnad. Kvalitetskostnaden beräknas utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter och motsvaras av de samlade avbrottskostnaderna under tillsynsperioden enligt 5 kap. 1 eller 5 §§ (3 kap. 1 §). I föreskriften anges även hur avbrottskostnaden ska beräknas vid bedömningen efter tillsynsperioden (5 kap. 1–11 §§).

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en slutlig intäktsram till 407 337 tkr för år 2012, 419 314 tkr för år 2013, 420 138 tkr för år 2014 och 425 459 tkr för år 2015, se tabell 3 nedan. Intäktsramen fastställs i respektive års prisnivå.

Tabell 3 Beräknad slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015 (tkr)

Kostnader i intäktsramen	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Kapitalkostnader	Respektive års prisnivå	271 029	277 398	283 978	287 734
Löpande kostnader					
Påverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	84 409	84 353	85 070	85 765
Opåverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	52 150	58 398	52 783	52 509
Beräknad intäktsram före kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	407 588	420 149	421 831	426 008
Kvalitetsjustering	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Begränsning (max/min 3 % av årlig beräknad intäktsram, absolutvärde)	Respektive års prisnivå	12 228	12 604	12 655	12 780
Kvalitetsjustering (Utan begränsning)	Respektive års prisnivå	-251	-836	-1 693	-549
Kvalitetsjustering (Hänsyn tagen till eventuell begränsning)		-251	-836	-1 693	-549
	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Beräknad slutlig intäktsram efter kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	407 337	419 314	420 138	425 459

3.2 Utgångspunkter för omprövning av intäktsramen

Det aktuella beslutet om intäktsram ska omprövas i två steg och med tillämpning av olika bestämmelser i ellagen. Det första steget avser en omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen till följd av att en domstol har ändrat ett beslut om intäktsram för ett annat företag och grunden för ändringen är tillämplig även för det aktuella företaget. Vid denna omprövning utgår Ei från de uppgifter som låg till grund för det ursprungliga beslutet. Omprövningen avser endast metoderna för beräkning av intäktsramen. Det faktiska utfallet för tillsynsperioden som företaget har rapporterat till Ei påverkar alltså inte denna omprövning.

Det andra steget avser omprövning efter avstämning av faktiskt utfall enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen. I denna omprövning fastställs företagets slutliga intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015. Det sker med utgångspunkt från den intäktsram som har

beräknats efter omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. I samband med denna omprövning sker också en indexering och kvalitetsjustering. Respektive steg i omprövningen beskrivs närmare nedan.

3.3 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

Företaget har lämnat in en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen och har hänvisat till Kammarrätten i Jönköpings domar i mål nr 129-14 och 101-14. Ansökan har kommit in i rätt tid och förutsättningarna för att tillämpa 5 kap. 15 § ellagen är på så sätt uppfyllda. Kammarrättens avgöranden innebär att förvaltningsrättens domar fastställdes. Intäktsramen ska därför fastställas med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetod, kalkylräntan ska vara 6,5 procent och ersättning för arbets- och materialomkostnader ska ges under vissa förutsättningar. Av domarna följer också att intäktsramen inte kan uppgå till ett högre belopp än det som företaget ansökt om inför tillsynsperioden 2012-2015. För att korrekta uppgifter ska ligga till grund för omprövningen enligt 5 kap. 12 § ellagen måste därför företagets ansökan om arbets- och materialomkostnadstillägg prövas. Ei gör i denna del följande bedömning.

För att kompensation ska medges krävs att arbets- och materialomkostnaderna har aktiverats som en tillgång och att dessa inte har redovisats som löpande kostnader under basåren (här 2006–2009). Ett krav är också att kostnaderna hänförs till anläggningar som i regleringen värderats till normvärde.

Det belopp som kan läggas till för ett förvärvande företag kan maximalt motsvara den reducering på 8 procent som Ei har gjort av EBR-värdena vid bestämmande av normvärden i kapitalbasen. Tillägget avser därför endast driftsatta normvärderade eldistributionsanläggningar upp till 24 kV med anskaffningsår 2006–2009. Eftersom det för tillsynsperioden 2012–2015 saknas uppgift om anskaffningsår för anläggningarna i den inrapporterade kapitalbasen ska beräkningen istället göras med utgångspunkt i årsrapportens not gällande driftsatta materiella anläggningstillgångar.

Till stöd för sin begäran har företaget bland annat bifogat ett intyg från en av företagets största leverantörer som styrker att företaget har haft kostnader under perioden som avser sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena. Vidare har företaget bifogat ett revisorsintyg som styrker att företaget aktiverat dessa kostnader och därmed inte redovisat dessa som löpande påverkbara kostnader under perioden 2006–2009. Ei anser därmed att företaget visat att det haft kostnader för sådana arbets- och materialomkostnader som reducerat normvärdena och att dessa inte redovisats som löpande påverkbara kostnader under perioden 2006–2009.

Företaget har beräknat ett tillägg för arbets- och materialomkostnader såsom löpande påverkbara kostnader på totalt 5 728 tkr i löpande prisnivå för åren 2006–2009. Den begärda ersättningen avser inte företagets verkliga arbets- och materialomkostnader utan utgör en uppskattning av kostnaderna.

Företaget har vid beräkningen utgått från företagets investeringsutgifter för pågående byggnationer och inköp av eldistributionsanläggningar under åren 2006–2009 såsom de redovisats i årsrapporterna. Ei har därför inte utgått från företagets ansökan i denna del utan istället beräknat tillägget utifrån driftsatta eldistributionsanläggningar i årsrapporten under tidsperioden 2006–2009. För att ta hänsyn till att endast normvärderade anläggningar upp till och med 24 kV ska ingå i beräkningen har Ei använt sig av företagets uppskattningar.

Företaget har minskat tillägget på 8 procent för att ta hänsyn till den andel av anläggningarna som inte köpts på entreprenad (förvärvade anläggningar) utan där företaget utfört arbete i egen regi och själva stått för material. Företaget har i beräkningen utgått från beräknade tillägg på investeringsutgifter för pågående byggnationer och inköp av eldistributionsanläggningar fördelat på förvärvade anläggningar, arbeten i egen regi och materialinköp. Av beräkningen framgår att tillägget för eget material och eget arbete beräknats till mellan 8,79 och 9,68 procent och inte till 8 procent. Detta innebär att mer än den del som avser tillägg för eget material och eget arbete frånräknats tillägget för de förvärvade anläggningarna. Den beräknade andelen förvärvade anläggningar blir därmed för lågt beräknad och därmed även företagets beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader. Ei har därför inte utgått från företagets ansökan i denna del. Ei har istället beräknat andelen förvärvade anläggningar genom att jämföra investeringsutgifter för förvärvade anläggningar med totala inköp av nyanläggningar (förvärvade anläggningar, eget material och eget arbete). Vid denna jämförelse har Ei utgått från företagets uppgifter. Den beräknade andelen förvärvade anläggningar för respektive år har reducerat tillägget på 8 procent som därefter beräknats uppgå till mellan 1,76 och 3,92 procent för åren 2006–2009.

Ei har beräknat en ökning av arbets- och materialomkostnader till totalt 7 661 tkr i 2006–2009 års prisnivå enligt nedanstående tabell. Vid omprövningen enligt 5 kap. 12 § ellagen ska därför de påverkbara kostnaderna öka med 7 661 tkr i löpande prisnivå.

Tabell 4 Ei:s beräknade tillägg för arbets- och materialomkostnader i tkr

	2006	2007	2008	2009	Totalt
Summa entreprenad, eget material och eget arbete enligt företaget	44 206	73 110	70 787	120 657	308 760
Varav eget material och eget arbete enligt företaget	- 30 944	-42 404	-36 101	-94 087	-203 536
Summa entreprenad	13 262	30 706	34 686	26 570	105 224
Summa entreprenad/summa entreprenad, eget material och eget arbete	30 %	42 %	49 %	22 %	
Andel ovan x 8 %, dvs. uppskattat tillägg för förvärvade anläggningar	2,40 %	3,36 %	3,92 %	1,76 %	
Rapporterade eldistributionsanläggningar not MAT årsrapporten avs. inköp och omklassificeringar år 2006–2009	57 988	71 911	96 681	94 640	321 220
Uppskattad andel anläggningar avseende normvärde och upp tom 24 kV	80 %	97 %	68 %	97 %	
Korrigerad andel anläggningar som avser normvärde upp tom. 24 kV	46 390	69 826	65 840	91 990	274 046

	2006	2007	2008	2009	Totalt
Beräknat tillägg i löpande prisnivå	1 113	2 346	2 581	1 621	7 661

Utifrån de förutsättningar som anges i förvaltningsrättens dom har Ei beräknat en intäktsram till 1 594 435 tkr i 2010 års prisnivå, se tabell 5 nedan. Detta innebär att intäktsramen har beräknats med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetod. Vidare har kapitalkostnaden beräknats med en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent. Slutligen har även arbets- och materialomkostnader lagts till.

Tabell 5 Beräknad intäktsram enligt 5 kap. 15 § ellagen

	tkr
Kapitalkostnader	1 044 501
Löpande kostnader	
Påverkbara kostnader	313 778
Opåverkbara kostnader	236 156
Beräknad intäktsram	1 594 435

Företaget hade inför det ursprungliga beslutet ansökt om att intäktsramen skulle fastställas till 1 494 065 tkr. Enligt förvaltningsrättens dom får det faktiska beloppet som Ei fastställer inte leda till en större höjning av intäktsramen än det belopp som företaget hade ansökt om inför det ursprungliga beslutet. Intäktsramen fastställs därför till 1 494 065 tkr i 2010 års prisnivå. Denna intäktsram utgör utgångspunkt för Ei:s bedömning om intäktsramen ska omprövas efter avstämning enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen.

3.4 Hantering av prisnivåer

Det ursprungliga beslutet om intäktsram fastställdes med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år. Beslutet fastställdes i 2010 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

I detta beslut fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av det ursprungliga beslutet, se bilagorna 2 och 3. De opåverkbara kostnaderna indexerades inte för de företag som får sin intäktsram fastställd med schablonmetoden utan övergångsmetod. Ei:s närmare överväganden avseende prisnivåer framgår av bilaga 4.

3.5 Omprövning efter tillsynsperiodens slut enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen

Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015. Företaget har också ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen.

De metoder som är aktuella i detta fall är de metoder som gäller efter företagets ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen, se avsnitt 3.3. I övriga delar tillämpas de metoder som framgår av det ursprungliga beslutet.

I den ursprungliga ansökan om intäktsram har företaget lämnat prognoser över investeringar och utrangeringar för perioden 2011–2015 samt opåverkbara kostnader för perioden 2012–2015. Företaget har inför avstämningen rapporterat in det faktiska utfallet för dessa uppgifter. Eftersom företaget även har ansökt om att intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 ska öka fastställer Ei intäktsramen för tillsynsperioden utifrån det faktiska utfallet under perioden.

3.5.1 Tillämplig metod vid omprövningen

Företaget har begärt att uppgifterna i kapitalbasen ska korrigeras eftersom de tidigare inrapporterade uppgifterna enligt företaget är fel. Företaget har också begärt att de historiska löpande påverkbara kostnaderna ska öka eftersom intrångsersättning för företagets verksamhet har redovisats som en investering i företagets bokföring och i årsrapporten.

Ei ska, enligt 5 kap. 14 § ellagen, vid omprövning enligt 12–13 §§ kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå ifrån de uppgifter som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande av intäktsram.

Med det faktiska utfallet menas de verkliga förutsättningarna och omständigheterna, till exempel genomförda investeringar, antalet elavbrott, överförd energi och nätförluster under tillsynsperioden (prop. 2008/09:141 sid. 109). Det handlar om förhållanden som varken myndigheten eller företaget under några omständigheter kunde ha fullständig kunskap om före tillsynsperioden. Omprövningen efter tillsynsperioden är alltså till för att kunna ändra intäktsramen om de prognoser som företaget lämnat och Ei utgått ifrån i beslutet om fastställande av intäktsram inte stämmer med det verkliga utfallet. Det följer också uttryckligen av 14 § att Ei vid omprövningen ska använda samma uppgifter och metoder som i beslutet om fastställande av intäktsramen.

Detta är en följd av att omprövningen endast syftar till att stämma av verkligt utfall. Om det ursprungliga beslutet inte hade innehållit prognoser hade det inte varit aktuellt med någon omprövning till följd av avstämning efter tillsynsperioden. De aktuella reglerna om omprövning och begränsningarna i dessa är bland annat en naturlig följd av att intäktsramsregleringen är en förhandsreglering med syfte att ge både kunder och

nätföretag förutsägbarhet om nätavgifterna (prop. 2008/09:141 sid. 31). Om Ei hade fått information om att uppgifterna var felaktiga under tillsynsperioden hade myndigheten eventuellt kunnat ompröva det ursprungliga beslutet med hänvisning till bestämmelserna i 5 kap. 11 § ellagen.

Ei bedömer att varken den ingående kapitalbasen eller de historiska löpande påverkbara kostnaderna kan korrigeras efter tillsynsperioden.

3.5.2 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledningar och nätstationer (kapitalbas). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt. Kapitalkostnaden ska efter Ei:s bedömning av kvaliteten i nätverksamheten justeras med en kvalitetskostnad genom ett tillägg eller avdrag.

3.5.2.1 Kapitalbas

I det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram fastställdes kapitalkostnaderna utifrån företagets kapitalbas den 31 december 2010 samt företagets prognos om investeringar och utrangeringar. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden med avseende på investeringar och utrangeringar.

Ei har inte beaktat företagets begäran om korrigerings av kapitalbasen, se avsnitt 3.5.1.

Ei har därför vid beräkningen av kapitalkostnaderna utgått från företagets kapitalbas den 31 december 2010 enligt det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram samt beaktat de rapporterade uppgifterna om investeringar och utrangeringar, se bilaga 1.

3.5.2.2 Kalkylränta

Vid fastställandet av intäktsramen 2011 beslutade Ei att tillämpa en kalkylränta om 5,2 procent. Företaget begärde med stöd av 5 kap. 15 § ellagen att beslutet skulle omprövas och att en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent skulle användas vid beräkningen av företagets kapitalkostnader. Vid omprövningen ska därför en kalkylränta om 6,5 procent användas.

3.5.2.3 Kvaliteten i nätverksamheten

Att kvaliteten i nätverksamheten ska beaktas följer av 5 kap. 7 § ellagen. I det ursprungliga beslutet om intäktsram för perioden 2012–2015 har en beräknad normnivå på kvaliteten fastställts för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften. Av beslutet följer att efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramen justeras.

Företaget har lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten för perioden 2012–2015. Intäktsramen ska därför justeras med en kvalitetskostnad utifrån den faktiska kvaliteten. Kvalitetskostnaden för hela perioden är summan av de årliga avbrottskostnaderna och ska enligt föreskriften utgöra ett tillägg eller avdrag på kapitalkostnaden.

Ei har utifrån de uppgifter som företaget har rapporterat fastställt den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under tillsynsperioden. Ei har beräknat en avbrottskostnad för respektive år för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften genom att jämföra den faktiska kvaliteten med den normnivå som beräknats i tidigare beslut. Kvalitetsjusteringen för respektive år framgår av tabell 3 och beräkningen framgår av bilaga 5.

3.5.2.4 Beräkning av kapitalkostnader

Kapitalkostnader ska beräknas med real annuitet i enlighet med den fastslagna schablonmetoden utan övergångsmetod. Vid beräkningen har Ei tagit hänsyn till de investeringar och utrangeringar som företaget har redovisat. Kapitalkostnaderna framgår av bilaga 1.

3.5.3 Bedömning av påverkbara kostnader

Metoden för beräkning av påverkbara kostnader har inte förändrats. Kostnaderna ska inte heller stämmas av, eftersom de fastställs utifrån en historisk referensperiod för åren 2006–2009. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.4. Ett avdrag för effektiviseringskrav om 1 procent ska göras i enlighet med det ursprungliga beslutet.

Företaget har begärt att beslutet ska omprövas med stöd av 5 kap. 15 § ellagen och att företaget ska ha rätt till ersättning för arbets- och materialomkostnader. Vid omprövningen ska därför de löpande påverkbara kostnaderna öka med ersättning för arbets- och materialomkostnader enligt beräkningen i avsnitt 3.3.

Företaget har även begärt att de historiska löpande påverkbara kostnaderna för perioden 2006-2009 ska öka. Det beror på att företagets kostnader för intrångsersättning inte har redovisats som en löpande påverkbar kostnad utan som en investering i företagets bokföring och i årsrapporten. Företaget har inte överklagat det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram när det gäller de aktuella uppgifterna om intrångsersättning. Då omprövningen efter avstämning endast syftar till att ersätta företagets prognoser med faktiskt utfall medges inte företagets begäran om korrigerings av de historiska löpande påverkbara kostnaderna, se avsnitt 3.5.1.

Ei ska använda de uppgifter om de löpande påverkbara kostnaderna som framgår av beslutet om fastställande av intäktsram och efter omprövningen enligt 5 kap. 15 § ellagen. Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna efter indexering och effektiviseringskrav. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 3, se även bilaga 1.

3.5.4 Bedömning av opåverkbara kostnader

I beslutet om intäktsram fastställdes de opåverkbara kostnaderna utifrån företagets prognos. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden och Ei har i beräkningarna utgått från de uppgifter som företaget redovisat. Summan av de opåverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 3, se även bilaga 1.

4 Upplysning om omprövning till följd av avvikelse från intäktsramen

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från den slutligen fastställda intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden (5 kap. 20 § ellagen). Ei ska således bedöma om de samlade intäkterna i företagens nätverksamhet för tillsynsperioden har avvikit från ramen. Denna bedömning kan resultera i en ändring av intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 och behandlas inte närmare här.

Hur man överklagar

Se bilaga 6, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även experten Roger Husblad, analytikerna Marie-Louise Eriksson och Anna Elfwén, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Anna Elfwén

Bilagor till beslutet

- 1 Beräknad intäktsram avseende tillsynsperioden 2012–2015
- 2 Faktorprisindex för byggnader
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät
- 4 Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2012–2015
- 5 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten för tillsynsperioden 2012–2015
- 6 Så här gör du för att överklaga beslutet